

RAPORT DOTYCZĄCY BUDOWLI OCHRONNYCH

2023

KOMENDA GŁÓWNA PSP

Ogólnopolska inwentaryzacja budynków i obiektów budowlanych

Państwowa Straż Pożarna, jako służba przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami, przeprowadziła inwentaryzację obiektów na terenie całego kraju w ramach tzw. rozpoznania operacyjnego. Były to działania prewencyjne, związane z zarządzaniem kryzysowym i zagadnieniami dotyczącymi ochrony ludności.

Głównym celem inwentaryzacji była identyfikacja obiektów osłonowych (miejsc doraźnego schronienia – MDS), możliwych do wykorzystania w ramach ochrony ludności m.in. podczas ekstremalnych zjawisk pogodowych. Inwentaryzowano również budowle ochronne oraz schrony cywilne, zgodnie z definicją ujętą w konwencji genewskiej.

Jak przebiegała inwentaryzacja?

Strażacy przeprowadzili inwentaryzację na podstawie decyzji nr 57 komendanta głównego PSP z 30 września 2022 roku. Akcja trwała od października 2022 roku do lutego 2023 roku.

Komendy powiatowe oraz miejskie PSP nawiązały współpracę, a także przeprowadzały oględziny budowli ochronnych z udziałem przedstawicieli władz samorządowych, odpowiedzialnych za ewidencję, ocenę stanu technicznego oraz utrzymanie budowli ochronnych.

Przeprowadzono rozpoznanie obiektów, które można zakwalifikować jako miejsca doraźnego schronienia tzw. MDS. Obiekty te były dotychczas niezewidencjonowane. W tym celu pozyskano informacje o obiektach z zasobów Państwowej Straży Pożarnej (pion kontrolno-rozpoznawczy), spółdzielni mieszkaniowych, organów nadzoru budowlanego lub administracji architektoniczno-budowlanej.

W procesie inwentaryzacji uwzględniono obiekty ogólnodostępne obejmujące w szczególności: garaże wielostanowiskowe o konstrukcji żelbetowej, piwnice w budynkach zbudowanych w technologii żelbetowej monolitycznej, piwnice budynków wykonanych w technologii wielkiej płyty, tunele, przejścia i łączniki podziemne, np. między budynkami, istniejące budowle umocnione (np. elementy dawnych fortyfikacji, o ile konstrukcja tych budowli nie nosi widocznych uszkodzeń, w szczególności pęknięć lub zarysowań stropu).

Funkcjonariusze PSP każdorazowo nawiązywali kontakt z właścicielami obiektów budowlanych, aby uzyskać zgodę na przeprowadzenie inwentaryzacji oraz otrzymać informację o przeznaczeniu obiektu. Proces inwentaryzacji obiektów był dobrowolny, a spis z natury realizowany był za zgodą właściciela, zarządcy lub osoby uprawnionej do przekazania informacji o obiekcie.

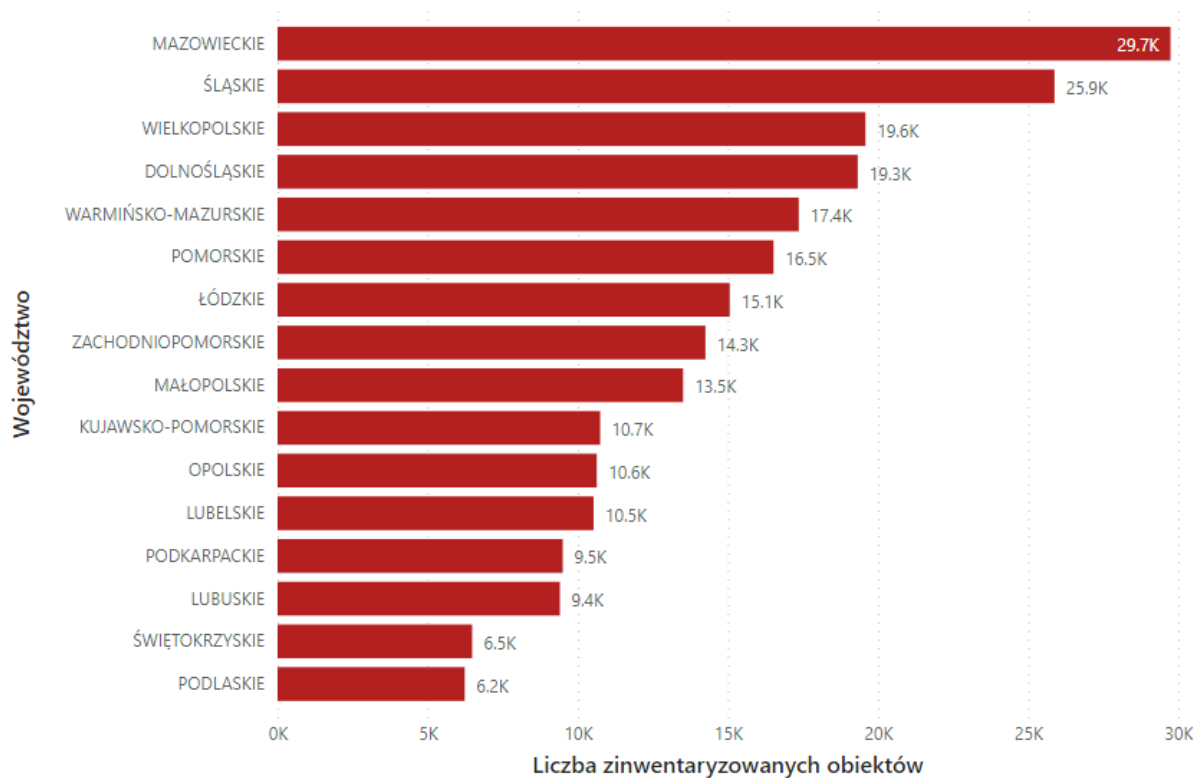
Prawie 235 tys. zinwentaryzowanych obiektów budowlanych

Mechanizm zbierania danych oparty był o wytyczne szefa Obrony Cywilnej Kraju z 4 grudnia 2018 roku w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego.

Łącznie zinwentaryzowano **234 735 obiektów budowlanych** na terenie kraju. Podczas prowadzonego procesu inwentaryzacji strażacy samodzielnie zaewidencjonowali 224 383 obiekty, a wspólnie z przedstawicielami administracji samorządowej zinwentaryzowano 10 352 obiekty.

Najwięcej obiektów zinwentaryzowano w województwie mazowieckim (29,7 tys.), a także w województwie śląskim (25,9 tys.).

Łączna liczba zinwentaryzowanych obiektów

Łączna powierzchnia zinwentaryzowanych obiektów wyniosła **74 mln m² powierzchni** mogących zostać wykorzystanych do doraźnej ochrony.

Najwięcej strażaków zaangażowanych było w akcję inwentaryzacji na terenie Mazowsza (1 659 funkcjonariuszy PSP) oraz na Śląsku (1 216).

Budowle ochronne a miejsca doraźnego schronienia (MDS)

Wszystkie zinwentaryzowane obiekty (prawie 235 tys.) podzielono na dwie kategorie:

- ✓ **budowle ochronne - schrony i ukrycia** (obiekty scharakteryzowane zgodnie z konwencją genewską);
- ✓ **miejsca doraźnego schronienia (MDS) - tzw. rozwiązania osłonowe** (chroniące m.in. przed skutkami ekstremalnych zjawisk pogodowych).

Budowla ochronna to budynek lub zespół budynków, który został zaprojektowany i wybudowany w celu ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innego wartościowego mienia przed skutkami działań zbrojnych, ekstremalnych zjawisk pogodowych, katastrof ekologicznych, przemysłowych lub innych zagrożeń. Budowle ochronne są podzielone na dwa rodzaje: schrony i ukrycia.

- ✓ **Schron** jest budowlą ochronną o obudowie konstrukcyjnie zamkniętej, hermetycznej, zapewniającej ochronę osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed założonymi czynnikami rażenia oddziałującymi ze wszystkich stron. Schrony są podzielone na dwie kategorie: P i A.
- ✓ **Ukrycie** jest budowlą ochronną niehermetyczną, wyposażoną w najprostsze instalacje zapewniające ochronę osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed założonymi czynnikami rażenia oddziałującymi z określonych stron. Ukrycia podzielne są na trzy kategorie.

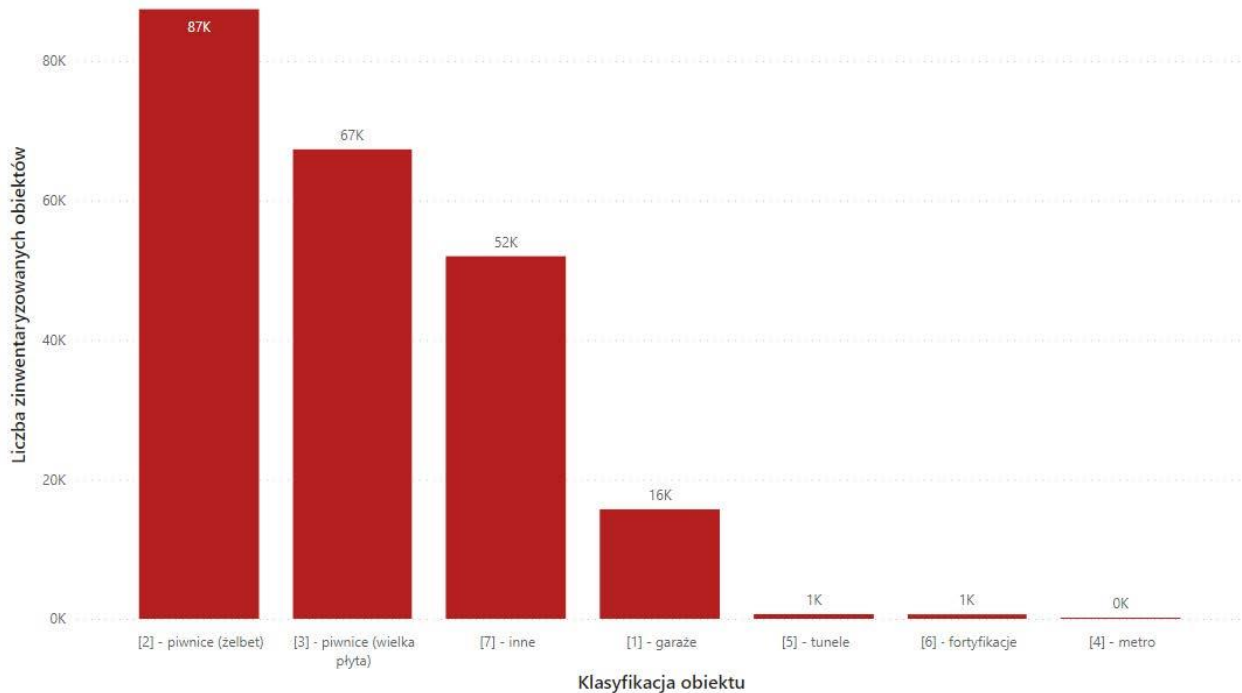
Miejsca doraźnego schronienia (MDS) to tzw. rozwiązania osłonowe (chroniące m.in. przed skutkami ekstremalnych zjawisk pogodowych). W ramach takich rozwiązań wykorzystuje się pomieszczenia istniejących budynków o konstrukcji żelbetowej lub murowanej, usytuowane na najniższej kondygnacji. Dzięki temu możliwe jest zapewnienie skutecznej ochrony np. przed niebezpieczeństwami związanymi z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi.

MDS – miejsca doraźnego schronienia dla ponad 49 mln osób

Na terenie całego kraju zewidencjonowano **224 113 miejsc doraźnego schronienia (MDS)**. Pojemność tych obiektów przekracza populację Polski. Może się tam schronić **ponad 49 mln osób** (dokładnie 49 241 916 osób), co stanowi około 130 proc. populacji ludności Polski.

Łączna liczba zinventaryzowanych obiektów

Najwięcej zinventaryzowanych miejsc doraźnego schronienia (MDS) znajduje się w piwnicach - zarówno w budynkach typu żelbeton, jak i w wielkiej płycie.

Liczba MDS-ów w piwnicach żelbetonowych przekracza 87 tys., podczas gdy w piwnicach z wielkiej płyty jest ich ponad 67 tys.

Innymi ważnymi miejscami doraźnego schronienia są tunele, garaże, metro oraz fortyfikacje.

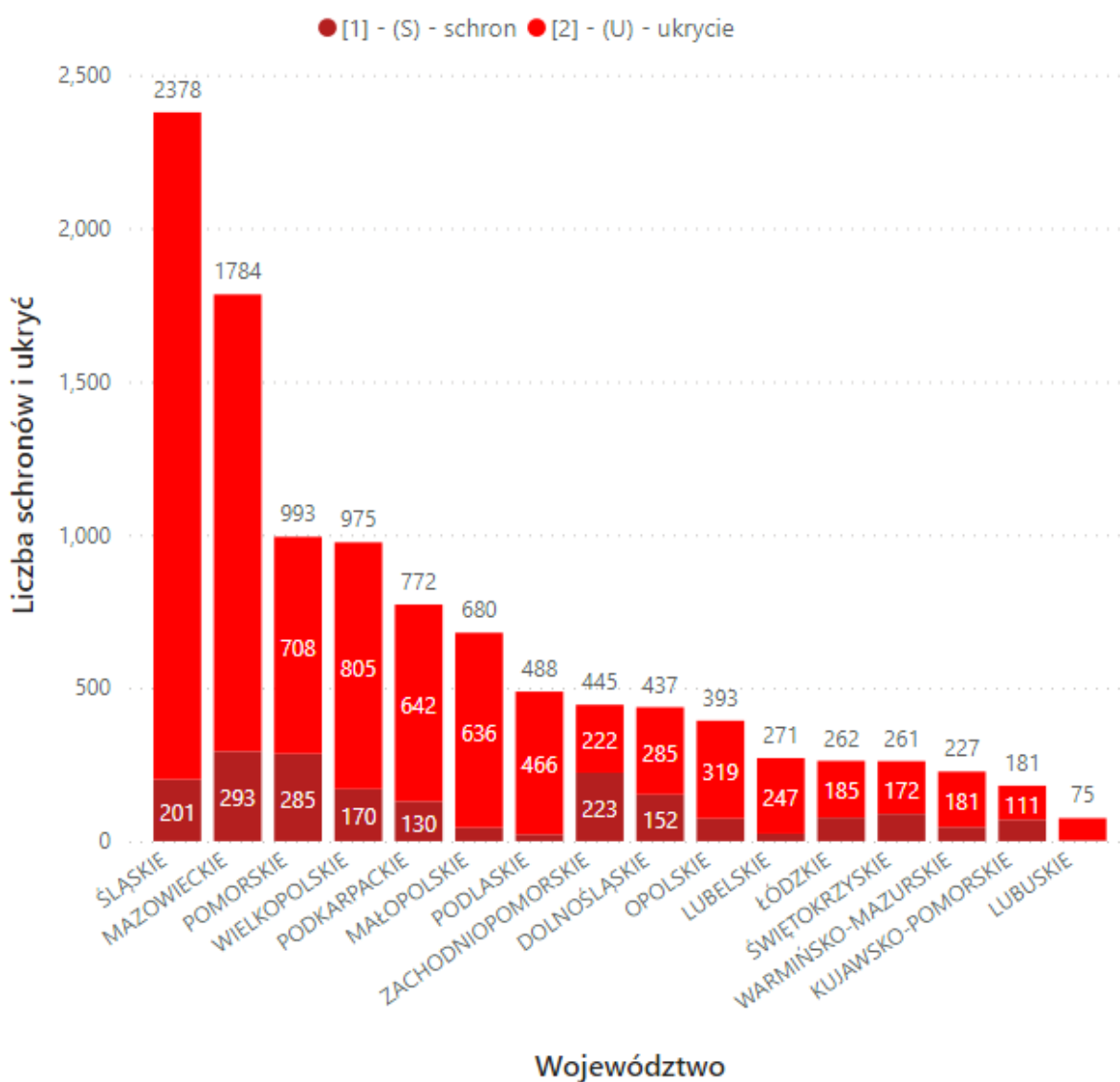

Ponad 10,6 tys. budowli ochronnych

Strażacy zinwentaryzowali łącznie 10 622 budowle ochronne, z czego 1 903 stanowiły schrony, a 8 719 ukrycia.

Łączna pojemność wszystkich budowli ochronnych wyniosła około 1,43 mln osób. Najwięcej schronów i ukryć znajduje się na terenie Śląska i Mazowsza.

Liczba zinwentaryzowanych schronów i ukryć wg województw

Aplikacja SCHRONY

Na potrzeby procesu inwentaryzacji opracowana została specjalna aplikacja na urządzenia mobilne (wraz z systemem opartym o serwer www). To w niej strażacy uzupełniali informacje o zinwentaryzowanych obiektach.

Na jej podstawie opracowana została ogólnodostępna i darmowa aplikacja, z której można skorzystać za pośrednictwem przeglądarki internetowej pod adresem www.schrony.straz.gov.pl – zarówno na komputerach stacjonarnych, laptopach, jak i urządzeniach mobilnych.

Aplikacja, posiadająca formę interaktywnej mapy, pozwala na łatwe i intuicyjne wyszukiwanie najbliższego miejsca schronienia w podziale na kategorie – miejsca doraźnego schronienia, ukrycia i schrony.

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

ul. Podchorążych 38,
00-463 Warszawa